

HỌC PHẦN

TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI

(Slide này có thể được sử dụng cho quá trình tự học của sinh viên)

Chương 3

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

3.1. HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI

3.2. GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC

3.3. NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.5. TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI

3.3. NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI

3.3. NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XH

3.3.1. Nhà nước

a. Nguồn gốc của nhà nước

b. Bản chất của nhà nước

c. Đặc trưng cơ bản của nhà nước

d. Chức năng cơ bản của nhà nước

e Các kiểu và hình thức nhà nước

3.3.2. Cách mạng xã hội

a. Nguồn gốc của cách mạng xã hội

b. Bản chất của cách mạng xã hội

c. Phương pháp cách mạng

d. Vấn đề CMXH trên thế giới hiện nay

a. Nguồn gốc của nhà nước

a. Nguồn gốc của nhà nước

** Nguyên nhân sâu xa*

Sự phát triển của lực lượng sản xuất dẫn đến sự dư thừa tương đối của cải, xuất hiện
CHẾ ĐỘ TƯ HỮU

** Nguyên nhân trực tiếp*

Do mâu thuẫn giai cấp trong xã hội gay gắt không thể điều hòa được

b. Bản chất của nhà nước

*Nhà nước là một **tổ chức chính trị của một giai cấp thống trị về mặt kinh tế** nhằm bảo vệ trật tự hiện hành và đàn áp sự phản kháng của các giai cấp khác.*

c. Đặc trưng cơ bản của nhà nước

Quản lý cư dân trên một vùng lãnh thổ nhất định

Có hệ thống các cơ quan quyền lực chuyên nghiệp mang tính cưỡng chế

Có hệ thống thuế khóa

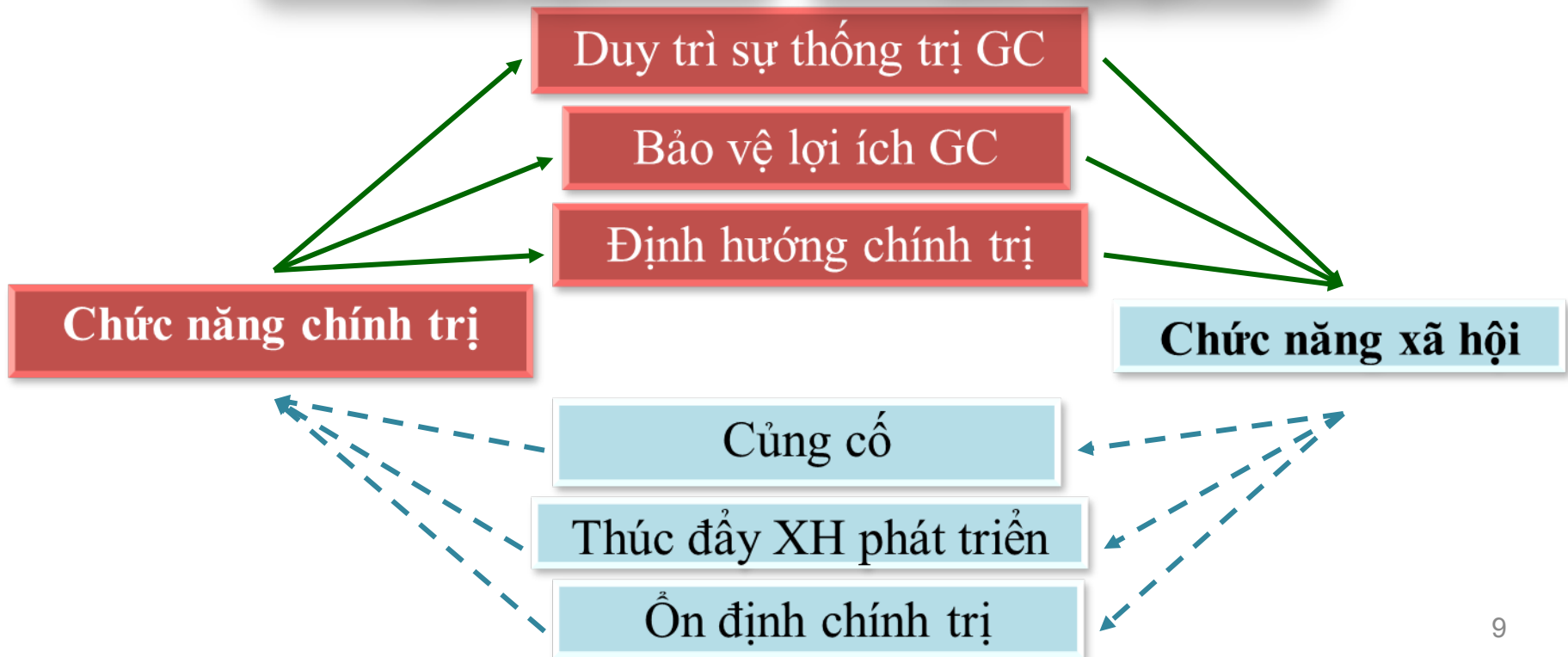
d. Chức năng cơ bản của nhà nước

** Chức năng
thống trị chính trị*

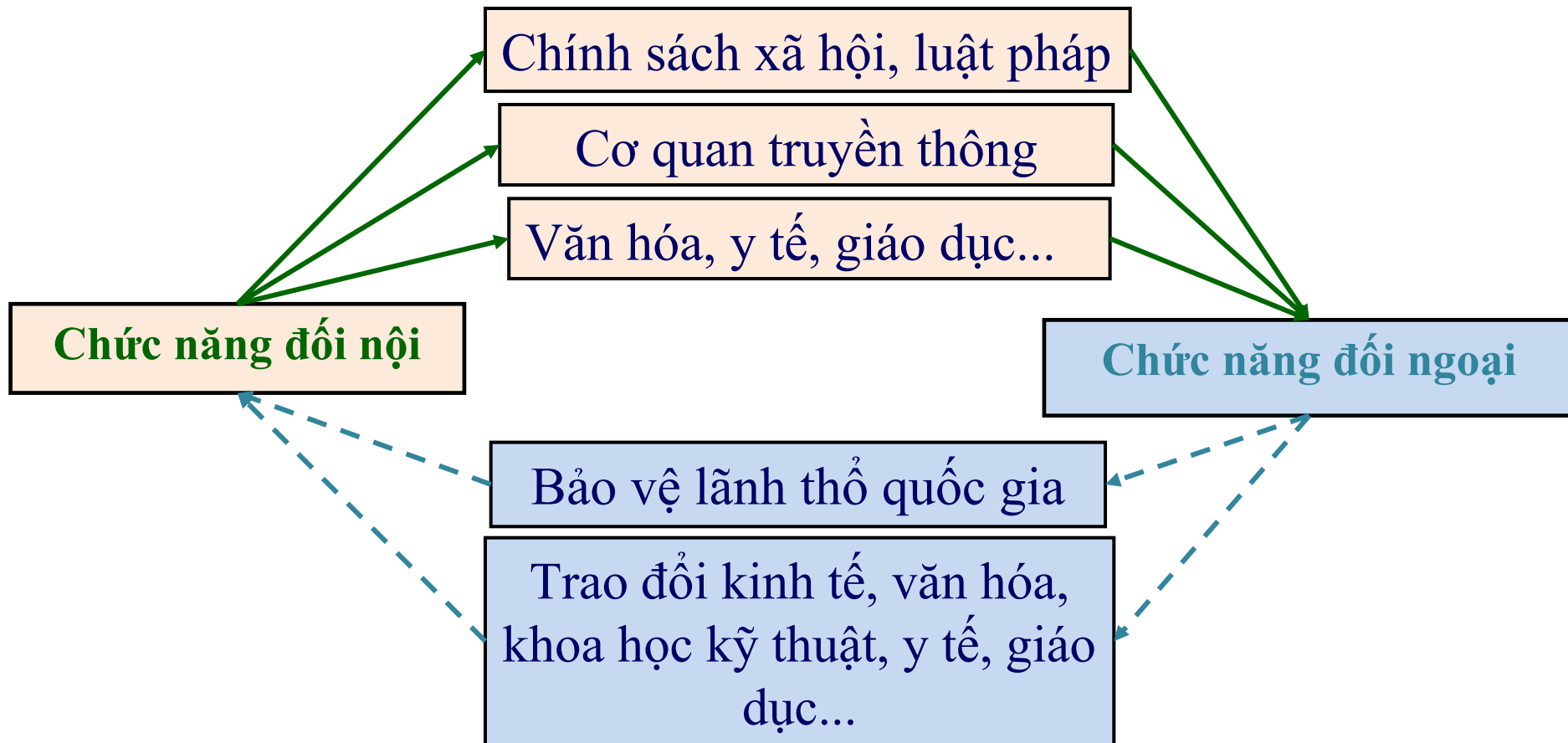
** Chức năng
xã hội*

** Chức năng
đối nội*

** Chức năng
đối ngoại*

1.4. Chức năng cơ bản của nhà nước

e Các kiểu và hình thức nhà nước

** Kiểu nhà nước*

Khái niệm:

Dùng để chỉ quyền lực nhà nước đó thuộc về giai cấp nào, tồn tại trên cơ sở kinh tế nào, tương ứng với HTKT-XH nào

Kiểu
cơ
bản

Kiểu
đặc
biệt

Nhà nước chiếm hữu nô lệ

Nhà nước phong kiến

Nhà nước tư sản

Nhà nước vô sản

e Các kiểu và hình thức nhà nước

** Hình thức nhà nước*

Hình thức chính thể

Cấu trúc lãnh thổ

Khái niệm:

Cách thức tổ chức, phương thức thực hiện quyền lực nhà nước của giai cấp thống trị

** Hình thức nhà nước*

Hình thức chính thể

Quân chủ

Hình thức quân chủ chủ nô: quyền lực nhà nước nằm trong tay hoàng đế. Ngôi hoàng đế theo truyền thống cha truyền, con nối.

Nhà nước CHNL

CH quý tộc; CH dân chủ

Hình thức nhà nước cộng hòa dân chủ chủ nô: quyền lực nhà nước nằm trong Hội đồng trưởng lão.

** Hình thức nhà nước*

Hình thức chính thể

Nhà nước phong kiến

*QC chuyên chế;
QC hạn chế*

*QC phân quyền;
QC tập quyền*

*Cộng hoà
phong kiến*

** Hình thức nhà nước*

Hình thức chính thể

** Hình thức nhà nước*

Hình thức chính thể

Nhà nước vô sản

Công xã

Xô viết

*Cộng hoà dân
chủ nhân dân*

Tài liệu tham khảo:

1. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ không chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
2. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
3. Giáo trình Triết học Mác-Lênin. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 2010.
4. Tham khảo tài liệu tiếng Anh tại:
<http://www.marxists.org/xlang/index.htm>
5. Viện Nghiên cứu con người: *Một số kết quả nghiên cứu chủ yếu*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 2014.
6. Quân đội nhân dân Việt Nam, Tổng cục Chính trị: *Triết học Mác-Lênin- Phần II, Chủ nghĩa duy vật lịch sử*), Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2008.